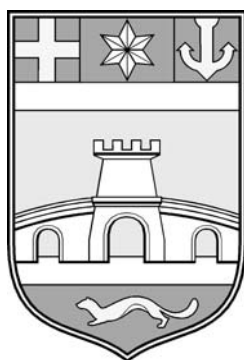

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU I
PROBLEMATICI RAZVOJA
OBRTNITVA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *HOK Obrtnička komora
Osječko-baranjske županije i udruženja
obrnika s područja Osječko-baranjske
županije*
- *Upravni odjel za gospodarstvo i
regionalni razvoj Osječko-baranjske
županije*

Osijek, lipnja 2016.

INFORMACIJA O STANJU I PROBLEMATICI RAZVOJA OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Informaciju o stanju i problematici razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije pripremili su Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije te Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Osječko-baranjske županije.

Temeljni zakon koji regulira poslovanje obrta je Zakon o obrtu ("Narodne novine" broj 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 71/01., 49/03., 143/13. - Pročišćeni tekst, 68/07., 79/07. i 40/10. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske). Novi Zakon o obrtu stupio je na snagu 10. prosinca 2013. godine ("Narodne novine" broj 143/13.).

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlašteni obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Temeljem Zakona o obrtu, na razini Republike Hrvatske osnovana je Hrvatska obrtnička komora koja predstavlja samostalno stručno-poslovnu organizaciju obrtnika osnovanu radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred državnim tijelima. Članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori je obavezno.

Uz Hrvatsku obrtničku komoru na promicanju i zaštiti interesa obrtništva djeluje 20 područnih obrtničkih komora na razini županija i 116 udruženja obrtnika na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore.

Na području Osječko-baranjske županije (nastavno: Županija) djeluje Obrtnička komora Osječko-baranjske županije (nastavno: Obrtnička komora), dok na području Županije djeluje šest udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Baranje, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, Udruženje obrtnika Đakovo, Udruženje obrtnika Našice, Udruženje obrtnika Osijek i Udruženje obrtnika Valpovo).

I. HRVATSKA OBRITNIČKA KOMORA OBRITNIČKA KOMORA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

U Republici Hrvatskoj posluje 74.409 aktivnih obrta koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u

budućnosti. Obrtnička udruženja nastala su s ciljem unapređivanja obrtničkih struka, a poznata su još od antičkih vremena, kada su se nazivala collegia opificum. Na važnosti najviše dobivaju u XII. i XIII. stoljeću, u vrijeme snažnoga razvitka gradova i obrtničkih djelatnosti u njima.

Obrtništvo Županije baštineći višestoljetnu tradiciju udruživanja promiče svoje interese preko Obrtničke komore koja je osnovana 8. prosinca 1994. godine. Obrtnička komora osnovana je radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i time promiče obrtništvo. Ona prati i analizira gospodarsku politiku i njezino djelovanje na razvoj obrtništva.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrta bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2015. godine je 74.409 obrta, što je manje za 1.848 obrta ili 2,37% u odnosu na 2014. godinu.

Županija zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta, što čini 5,04% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Broj obrta po županijama i stanju obrta

Oznaka	Županija	U radu	Privremene obustave	Bez početka	Ukupno aktivni obrti *	Index aktivni obrti
1	Zagrebačka županija	4776	68	14	4858	6,37%
2	Krapinsko-zagorska županija	2312	28	3	2343	3,07%
3	Sisačko-moslavačka županija	1966	21	9	1996	2,62%
4	Karlovačka županija	1836	12	13	1861	2,44%
5	Varaždinska županija	2515	17	4	2536	3,33%
6	Koprivničko-križevačka županija	1230	2	1	1233	1,62%
7	Bjelovarsko-bilogorska županija	1054	5	1	1060	1,39%
8	Primorsko-goranska županija	7517	224	59	7800	10,23%
9	Ličko-senjska županija	1071	37	12	1120	1,47%
10	Virovitičko-podravska županija	1146	9	7	1162	1,52%
11	Požeško-slavonska županija	890	2	4	896	1,18%
12	Brodsko-posavska županija	2122	5	4	2131	2,80%
13	Zadarska županija	4249	75	68	4392	5,76%
14	Osječko-baranjska županija	3762	40	8	3810	5,00%
15	Šibensko-kninska županija	2902	87	31	3020	3,96%
16	Vukovarsko-srijemska županija	2186	18	4	2208	2,90%
17	Splitsko-dalmatinska županija	9390	220	125	9735	12,77%
18	Istarska županija	7069	162	40	7271	9,54%
19	Dubrovačko-neretvanska županija	3203	63	69	3335	4,38%
20	Međimurska županija	1219	11	1	1231	1,62%
21	Grad Zagreb	11994	100	130	12224	16,04%
	UKUPNO	74409	1206	607	76222	100,00%

* obrti u radu, privremena obustava, bez početka

Izvor: OR-MINPO (Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta) stanje na dan 31.12.2015. godine

Obrtnička komora Osječko-baranjske županije zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta što čini 5,00% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

S 31. prosincem 2015. godine u Osječko-baranjskoj županiji bilo je 3.810 aktivnih obrta, što je u odnosu na 31.12.2014. godine manje za 124 obrta ili 3,16%.

Udruženja obrtnika na području Osječko-baranjske županije

Na razini gradova djeluju udruženja obrtnika čija je zadaća promicanje, usklađivanje i zastupanje zajedničkih interesa obrtnika na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave. Udruženja obrtnika osnivaju se na teritorijalnom i strukovnom načelu i članovi su područne obrtničke komore.

U okviru Obrtničke komore djeluje 6 udruženja:

1. Udruženje obrtnika Baranje,
2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac,
3. Udruženje obrtnika Đakovo,
4. Udruženje obrtnika Našice,
5. Udruženje obrtnika Osijek i
6. Udruženje obrtnika Valpovo.

Prema postotku do najvećeg pada broja obrta došlo je u Udruženju obrtnika Našice, Valpovo i Đakovo, a slijede ih Osijek, D. Miholjac i Baranja.

Kretanje broja aktivnih obrta u posljednjih pet godina prikazano je u tablici 2., te porast ili pad u odnosu na 2014. godinu. Od početka recesije 2008. pa do danas broj zaposlenih u obrtu u Županiji se smanjio za 3.409 zaposlenika.

Tablica 2. Kretanje broja aktivnih obrta u razdoblju od 2010. do 2015. godine

Red. br.	Udruženja obrtnika	2011.	2012.	2013.	2014.	2015	%	+ / - (2014/2015)
1.	Udruženje obrtnika Osijek	1.749	1.733	1.689	1.652	1.614	2,3	- 38
2.	Udruženje obrtnika Đakovo	958	919	898	866	832	3,9	- 34
3.	Udruženje obrtnika Našice	526	526	500	469	441	6,0	- 28
4.	Udruženje obrtnika Baranje	457	441	417	395	394	0,7	- 1
5.	Udruženje obrtnika Valpovo	388	372	370	350	331	5,5	- 19
6.	Udruženje obrtnika D. Miholjac	217	221	211	202	198	2,0	- 4
UKUPNO		4.295	4212	4.085	3.934	3.810		- 124

Izvor: OR-MINPO - stanje po godinama

Cehovi na području Osječko-baranjske županije

Cehovi su oblik strukovnog povezivanja na razini područne obrtničke komore radi usklađivanja i rješavanja stručnih i ostalih pitanja od zajedničkog interesa za članove ceha. Organiziraju se u područnim obrtničkim komorama tako da svaka strukovna grupa obuhvaća u pravilu jednu granu, a kada interes članova to zahtjeva, jednu skupinu ili jednu podskupinu. Vrsta i broj cehova utvrđuje se statutom područne komore, a rad ceha aktom područne obrtničke komore.

Prema cehovskom ustroju, čija je zadaća promicanje i unapređivanje djelatnosti kojom se obrt bavi, te zastupanje interesa svojih članova koji obavljaju tu djelatnost, prikazan je broj obrta u tablici 3.

Tablica 3. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima u Osječko-baranjskoj županiji prema oznaci glavne djelatnosti

Cehovi	2014.	2015.	+/-
Proizvodno obrtništvo	422	403	- 19
Uslužno obrtništvo	1490	1523	+ 33
Ugostiteljstvo i turizam	487	438	- 49
Trgovina	562	516	- 46
Prijevoz osoba i stvari	264	242	- 22
Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	399	377	- 22
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	310	311	+ 1
UKUPNO	3934	3810	- 124

Izvor: OR-MINPO, Stanje: 31.12.2015.godine

Iz tablice je razvidno kako je do povećanja broja obrta došlo kod uslužnog obrta i neznatno kod frizerskih i kozmetičarskih obrta, dok je kod ostalih došlo do pada broja obrta.

Kako se u obrtu može prijaviti više djelatnosti tako obrti i pripadaju u više cehova. U tablici 4. je prikazan cehovski ustroj po svim djelatnostima.

Tablica 4. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini
* obrt može pripadati u jedan ili više cehova

Ceh	Broj obrta	%
Proizvodno obrtništvo	822	12,0
Uslužno obrtništvo	2317	33,7
Ugostiteljstvo i turizam	591	8,6
Trgovina	1739	25,3
Prijevoz osoba i stvari	437	6,3
Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	631	9,2
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	340	4,9
UKUPNO	6877	100

Izvor: OR-MINPO, Stanje: 31.12.2015.

Prema cehovskom ustroju u aktivnim obrtima najzastupljenije je uslužno obrtništvo s 33,7% i trgovina s 25,3%, a slijedi ih proizvodno obrtništvo s 12%, ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo sa 9,2%, ugostiteljstvo sa 8,6%, prijevoz osoba i stvari s 6,3%, te frizeri, kozmetičar, njega tijela i fitness s 4,9%.

Na dan 31. prosinca 2015. godine u obrtima na području Republike Hrvatske bilo je zaposleno 154.493 osoba od kojih 57.696 obrtnika i 96.797 zaposlenika. To je za 2.366 ili 1,5% manje zaposlenih u obrtu u odnosu na 2014. godinu.

U Osječko-baranjskoj županiji na dan 31. prosinca 2015. godine bilo je zaposleno 8.719 osoba, od kojih 2.971 obrtnika i 5.748 zaposlenika.

U usporedbi s 2014. godinom broj osoba osiguranika MIO u obrtima manji je za 32 osobe. Od početka recesije 2008. godine broj zaposlenih u obrtnima u Osječko-baranjskoj županiji je smanjen za 3.941 djelatnika.

Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2015. godini

Jedna od važnijih zadaća Obrtničke komore Osječko-baranjske županije su aktivnosti na promicanju obrtništva.

U 2015. godini po šesnaesti put uspješno je organiziran Obrtnički sajam u Osijeku u sklopu 22. Osječkog proljetnog sajma, u vremenu od 6. do 8. ožujka 2015. godine na sajamskom prostoru Pampas u organizaciji Obrtničke komore Osječko-baranjske županije i Osječkog sajma d.o.o., a pod pokroviteljstvom Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka.

Županija je sufinancirala nastup obrtnika na sajmu s 18.700,00 kuna. Obrtnici su imali mogućnost podnijeti zahtjev Županiji za sufinanciranje nastupa na sajmovima.

Budući da su MINPO i HOK-a ukinuli komorama sufinanciranje organizacije zajedničkog nastupa obrtnika na sajmovima Komora nije organizirala odlazak obrtnika na sajmove u zemlji i inozemstvu. Svaki obrtnik je imao mogućnost samostalno zatražiti od Ministarstva poduzetništva i obrta sredstva za sajam. Komora je o svemu obavijestila obrtnike, a komorski ured je pomogao obrtnicima napisati zahtjeve i poslati ministarstvu.

Obrazovanje i osposobljavanje kadrova za potrebe obrtništva

U 2015. godini Obrtnička komora Osječko-baranjske županije uspješno je provela dva roka majstorskih ispita i 5 rokova Ispita o stručnoj osposobljenosti.

Ispiti o stručnoj osposobljenosti

Ispiti o stručnoj osposobljenosti organizirani su 2015. godine u 5 ispitnih rokova.

U svih 5 rokova ukupno je 65 kandidata prijavilo ispit, od čega je 58 kandidata položilo ispit (89,23%).

Tablica 5. Ispiti o stručnoj osposobljenosti po godinama

Red. br.	Zanimanje	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
		Položilo	Položilo	Položilo	Položilo	Položilo
1.	Armirač	1	1	-	1	-
2.	Cvječar-aranžer	7	9	18	7	10
3.	Drvogalanterist	-	1	2	-	-
4.	Gradevinski staklar	1	2	6	1	1
5.	Izolater	2	1	-	1	-
6.	Keramičar	2	4	-	2	-
7.	Maser	3	3	4	2	2
8.	Mehaničar za bicikle	-	-	-	5	1
9.	Pečenjar	2	2	1	2	1
10.	Podopolagač	1	1	2	4	-
11.	Pomoćni prodavač	1	-	-	-	-
12.	Poslužitelj jela i pića	41	24	34	41	31
13.	Priprem. bureka i pizza	1	1	2	1	1
14.	Priprem. jedn. jela i slast.	5	13	10	16	7
15.	Trgo. posl. i pozn. robe	10	2	-	-	-
16.	Trgovačko poslovanje	-	-	-	-	-
17.	Vulkanizer	1	3	3	5	4
UKUPNO:		78	67	82	88	58

Majstorski ispiti

Majstorski ispiti provedeni su 2015. godine u dva ispitna roka, zimskom roku u veljači 2015. i jesenskom roku u rujnu 2015. godine prema kalendaru Hrvatske obrtničke komore.

Majstorski ispit u 2015. godini položilo je 90 kandidata od ukupno prijavljenih 106 (84,91%).

Tablica 6. Majstorski ispiti po godinama

Red. br.	Zanimanje	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
		Položilo	Položilo	Položilo	Položilo	Položilo
1.	Alatničar	-	1	-	-	-
2.	Autoelektričar	-	-	-	-	1
3.	Autolakirer	1	-	-	-	-
4.	Autolimar	1	-	-	-	1
5.	Automehaničar	5	5	5	6	7
6.	Autoserviser	-	1	2	3	11
7.	Bravar	-	2	-	1	-
8.	Dimnjačar	1	1	-	1	1
9.	Elektroinstalater	1	1	6	5	3
10.	Elektromehaničar	-	1	4	1	3
11.	Fasader	2	-	1	-	2
12.	Fotograf	1	-	1	2	1
13.	Frizer	20	15	19	16	21
14.	Klesar	4	2	6	-	-
15.	Kozmetičar	-	1	2	2	-
16.	Krojač ženske odjeće	-	-	2	-	1
17.	Krojač muške odjeće	-	-	-	-	1
18.	Krovopokrivač	1	-	-	-	1
19.	Kuhar	3	8	9	8	13
20.	Limar	-	-	1	-	1
21.	Mesar	-	-	1	1	-
22.	Natkonobar	1	2	3	1	2
23.	Očni optičar	2	2	1	-	7
24.	Ortopedski obučar	-	-	-	-	-
25.	Pediker	-	3	4	2	-
26.	Plinoinstalater	1	3	3	4	2
27.	Soboslikar-ličilac	1	-	2	1	1
28.	Stolar	3	-	2	3	2
29.	Strojbravar	-	-	-	-	3
30.	Tesar	1	1	1	1	-
31.	Tokar	1	2	-	-	1
32.	Vodoinstalater	-	-	-	4	-
33.	Vodoinstalater, inst. g. i kl.	7	2	5	1	2
34.	Zidar	-	1	-	1	2
35.	Zlatar	-	-	-	1	-
UKUPNO:		57	54	80	65	90

Licenciranje radionica

Licencirane obrtničke radionice i slobodna naučnička mjesta temeljne su pretpostavke za provođenje naukovanja učenika, te ostvarivanje prava za prijem osoba na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.

U Osječko-baranjskoj županiji u 2015. godini licencirano je 58 obrtničkih radionica i trgovačkih društava (pravnih osoba). Tako sada na području Osječko-baranjske županije ima 1416 licenciranih radionica, od kojih su 570 aktivne licence i 933 neaktivne.

Komora u postupku licenciranja utvrđuje ima li obrt materijalno-tehničke mogućnosti provođenja programa naukovanja, kao i osobu koja ispunjava uvjete za majstora-stručnog učitelja.

Udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije

1. Udruženje obrtnika Baranje

Udruženje obrtnika Baranje teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Belog Manastira, te općina Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac.

Udruženje obrtnika Baranje na dan 31. prosinca 2015. godine imalo je 394 aktivnih obrta.

Tablica 7. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Baranje u 2015. godini

Red. broj	Grad/Općina	2015. godina
1.	Grad Beli Manastir	123
2.	Općina Bilje	61
3.	Općina Čeminac	13
4.	Općina Darda	76
5.	Općina Draž	23
6.	Općina Jagodnjak	12
7.	Općina Kneževi Vinogradi	54
8.	Općina Petlovac	25
9.	Općina Popovac	7
Ukupno		394

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2015. godine po evidenciji udruženja

Usporedivši 2015. godinu s 2014. godinom u ukupnom broju aktivnih obrta (u radu i privremena obustava) došlo je do smanjenja za 1 obrt.

Tendencija opadanja broja obrta u odnosu na prethodna razdoblja (posljednjih par godina) na području Udruženja obrtnika Baranje odraz je nastavka ekonomske krize kao i sve veći odlazak baranjske populacije u inozemstvo. Udruženje obrtnika Baranje je poduzelo aktivnosti vezane za ublažavanje krize i rasterećenje dijela obveza koje obrtnici imaju prema gradovima i općinama. Isto tako provodi se niz radnji vezanih za reformu komorskog sustava, dajući primjedbe i prijedloge koji se objedinjuju na nivou Područne obrtničke komore i Hrvatske obrtničke komore, kako bi se komorski sustav učinio još efikasnijim. Udruženje također sufinancira nastupanje svojih obrtnika na raznim sajmovima.

Udruženje obrtnika Baranje poduzelo je aktivnosti vezane za ublažavanje krize i rasterećenje dijela obveza obrtnika, a provodi se i niz radnji vezanih za reformu komorskog sustava, kroz primjedbe i prijedloge kako bi se komorski sustav učinio još efikasnijim.

S lokalnom radio postajom Radio-Baranja surađuju na taj način da svaku važnu obavijest vezanu za obrtnike Radio-Baranja objavljuje nekoliko puta dnevno kako bi obrtnici saznali novosti koje se njih najviše tiču. Udruženje obrtnika Baranje planira uskoro pokrenuti Internet stranicu www.uobaranje.hr gdje će se uz savjete za sadašnje i buduće obrtnike dnevno objavljivati i vijesti vezane uz obrtništvo. Udruženje obrtnika Baranje kreira i održava suvremeni informacijski sustav kojemu je zadatak skupiti sve kontakt telefone, mobitele i e-mailove obrtnika koji pripadaju Udruženju s krajnjim ciljem da u svakom trenutku bez posredovanja pošte, uz minimalne troškove te maksimalnu brzinu i točnost isporučimo najnovije vijesti, pozive i zakone svome članstvu. Također organizirali su i predavanje prve pomoći, kao i predavanje vezano za zaštitu na radu.

2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac

Udruženje obrtnika Donji Miholjac teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Donjeg Miholjca, te općina Podravska Moslavina, Viljevo, Magadenovac i Marijanci.

U Udruženju obrtnika Donji Miholjac na dan 31. prosinca 2015. godine bilo je registrirano 198 obrta.

Tablica 8. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2015. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Donji Miholjac	151
2.	Općina Podravska Moslavina	4
3.	Općina Viljevo	18
4.	Općina Magadenovac	10
5.	Općina Marijanci	15
Ukupno		198

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje na dan 31.12. 2015. godine po evidenciji udruženja

Tablica 9. Broj aktivnih obrta po sekcijama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2015. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Ceh proizvodnih djelatnosti	23
2.	Ceh poljoprivrede i akvakulture	34
3.	Ceh uslužnih djelatnosti	61
4.	Ceh ugostitelja i turističkih djelatnosti	30
5.	Ceh autoprijevoznika i autostruke	16
6.	Ceh trgovine	23
7.	Ceh frizera i kozmetičara	11
Ukupno		198

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje na dan 31.12.2015. godine po evidenciji udruženja

U odnosu na prošla razdoblja trend u obrtništvu bio je u laganom opadanju (2009. godine bilo je 229 obrta, 2010. godine 219 obrta, 2011. godine 217 obrta, 2012. godine 221 obrt, 2013. godine 212 obrta, 2014. godine 202 obrta, 2015. godine 198 obrta), a jedan od većih razloga tome je i utjecaj gospodarske krize.

Uz financijsku pomoć Obrtničke komore, Udruženje obrtnika Donji Miholjac organiziralo je obrtnicima sudjelovanje na obrtničkim sajmovima. Pored navedenog Udruženje obrtnika Donji Miholjac bilo je suorganizator 9. Miholjačkog sajma - Sajam gospodarstva i poduzetništva. Sudjelovali su na kongresu ugostitelja, susretima autoprijevoznika na nivou Hrvatske obrtničke komore, organizirali su predavanje iz zaštite na radu gdje je bio veliki odaziv obrtnika, te druge aktivnosti koje su pomogle obrtnicima u redovom poslovanju. U suradnji s Miholjačkim poduzetničkim centrom organizirali predavanje o bespovratnim sredstvima Ministarstva poduzetništva i obrta i EU fondova i druge aktivnosti koje su pomogle obrtnicima u svom redovnom poslovanju.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na njihovo poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina - ljetne terase i drugo).

Novi Zakon o obrtu u mnogome je otežao rad udruženja obrtnika kao i cijelog komorskog sustava. Smanjenjem iznosa obveznog komorskog doprinosa došlo je do poteškoća financiranja normalnog rada udruženja, te organizacije gore navedenih aktivnosti, a ugrožena je i opstojnost Udruženja obrtnika Donji Miholjac.

3. Udruženje obrtnika Đakovo

Udruženje obrtnika Đakovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Đakovo, te općina Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava i Viškovci.

Udruženje obrtnika Đakovo na dan 31. prosinac 2015. godine imalo je registrirano 832 aktivnih obrta.

Tablica 10. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2015. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Đakovo	603
2.	Općina Drenje	31
3.	Općina Gorjani	10
4.	Općina Levanjska Varoš	3
5.	Općina Punitovci	29
6.	Općina Satnica Đakovačka	26
7.	Općina Semeljci	66
8.	Općina Strizivojna	23
9.	Općina Trnava	13
10.	Općina Viškovci	28
Ukupno		832

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2015. godine po evidenciji udruženja

Tablica 11. Broj obrta po sekcijama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2015. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta
1.	Proizvodni obrti	97
2.	Uslužni obrti	135
3.	Ugostitelja i turističkih djelatnika	107
4.	Trgovina	110
5.	Prijevoz	41
6.	Graditeljstvo	111
7.	Intelektualne usluge	69
8.	Poljodjelstvo i slatkovodno ribarstvo	162
Ukupno		832

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2015. godine po evidenciji udruženja

U odnosu na 2014. godini obrtništvo je u laganom opadanju jer su u 2015. godini zatvorena 34 obrta. Razlozi za zatvaranje obrtničkih radnji je utjecaj gospodarske krize, otvaranje mnogih trgovačkih centara na području koje pokriva Udruženje obrtnika Đakovo, kao i utjecaj financijske nediscipline. Tendencija zatvaranja obrta nastavljena je i u 2016. godini.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina, ljetne terase, autorske naknade, doprinos turističkoj zajednici i dr.), rad na crno, nedostatak školovanih kadrova, nemogućnosti naplate svojih potraživanja.

Pozitivni trendovi u razvoju obrtništva nastavili bi se povoljnijim kreditiranjem i poticajnim sredstvima, te smanjenjem opterećenja obrtnika - smanjenjem stopa poreza i doprinosa, fiskalnih poreza kako na državnoj razini tako i na lokalnoj razini, suzbijanjem rada na crno, školovanjem deficitarnog kadra, uvođenjem financijske discipline.

4. Udruženje obrtnika Našice

Udruženje obrtnika Našice teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Našica i općina Đurđenovac, Feričanci, Donja Motičina, Koška i Podgorač na dan 31. prosinca 2015. godine bilo je 441 aktivnih obrta.

Tablica 12. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Našice u 2015. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Našice	267
2.	Općina Đurđenovac	65
3.	Općina Feričanci	35
4.	Općina Donja Motičina	15
5.	Općina Koška	31
6.	Općina Podgorač	28
Ukupno		441

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje na dan 31. 12. 2015. godine po evidenciji udruženja

Tablica 13. Broj aktivnih obrta po sekcijama u Udruženju obrtnika Našice u 2015. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta
1.	Proizvodna sekcija	59
2.	Građevinska sekcija	38
3.	Sekcija intelektualnih usluga	50
4.	Uslužna sekcija	76
5.	Ugostiteljska sekcija	45
6.	Trgovačka sekcija	45
7.	Prijevozna sekcija	49
8.	Poljoprivreda sekcija	47
9.	Frizerska sekcija	32
Ukupno		441

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje na dan 31. 12. 2015. godine po evidenciji udruženja

Broj obrta u 2015. godini u odnosu na broj obrta u 2014. smanjen je za 28 obrta. Od početka krize koja je počela u lipnju 2008. godine do 31. prosinca 2015. godine zatvoreno je 149 obrta.

Obrti su odjavljivani zbog pada platežno sposobne potražnje za njihovim proizvodima i uslugama, dugih rokova naplate potraživanja kod obrtnika koji su svoje proizvode i usluge prodavali s odgodom naplate, nemogućnosti poslovanja zbog blokade računa, zaustavljenog gomilanja dugova na računima porezne uprave, visokih ulaganja za dostizanje propisanih zakonskih standarda, gubitka tržišne utakmice od neregistrirane konkurencije, odlaska u ilegalno obavljanje djelatnosti i drugo.

Udruženje obrtnika Našice pravodobno informira i savjetuje o mogućnostima korištenja raznih poticaja, koje su putem javnih natječaja objavljivala ministarstva i Županija. U narednom razdoblju nužno je pomoći obrtnicima sačuvati tržišne udjele i povećati konkurentnost, te omogućiti obrtniku lakšu dostupnost financijskom kapitalu.

5. Udruženje obrtnika Osijek

Udruženje obrtnika Osijek teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Ernestinovo, Vladislavci, Vuka i Erdut.

U Udruženju obrtnika Osijek na dan 31. prosinca 2015. godine bilo je 1.605 aktivnih obrta u radu koji su razvrstani u sedam sekcija.

Tablica 14. Broj aktivnih obrta zajedno s izdvojenim pogonima po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Osijek u 2015. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Osijek	1369
2.	Općina Antunovac	35
3.	Općina Čepin	99
7.	Općina Erdut	56
4.	Općina Ernestinovo	22
5.	Općina Vladislavci	10
6.	Općina Vuka	14
Ukupno		1.605

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2015. godine po evidenciji udruženja

Tablica 15. Broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Osijek u 2015. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodni obrti	161
2.	Uslužni obrti	720
3.	Ugostiteljstvo i turizam	151
4.	Trgovina	237
5.	Prijevoznici	95
6.	Poljoprivredne djelatnosti	62
7.	Frizeri i kozmetičari	179
Ukupno		1.605

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2015. godine po evidenciji udruženja

Broj aktivnih obrta u 2015. godini smanjen je za 47 obrta u odnosu na 2014. godinu.

Pad broja obrtnika uvjetovan je mogućnošću osnivanja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću. Prve analize osnivanja ovih gospodarskih subjekata ukazuju da većina njih svojom djelatnošću ulazi u područje obrtničkih djelatnosti. Dio njih na taj način izbjegava obvezu polaganja majstorskog ispita ili ispita o stručnoj osposobljenosti koji su potrebni za otvaranje vezanih obrta čime se stvara neravnotežan odnos u poduzetništvu.

Problem obrtnika je što u poduzetnički pothvat ulazi sam, sve probleme koji prate pokretanje samostalne gospodarske djelatnosti mora riješiti sam. Do 2006. godine obrt je bio vodeći nositelj u sektoru mikroekonomskih subjekata, međutim danas su to: trgovačka društva (d.o.o.) i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a posebno jednostavna društva s ograničenom odgovornošću.

6. Udruženje obrtnika Valpovo

Udruženje obrtnika Valpovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja gradova Valpova i Belišća, te općina Bizovac i Petrijevci.

U Udruženju obrtnika Valpovo na dan 31. prosinca 2015. godine bio je 331 aktivan obrt koji su razvrstani u sedam sekcija.

Tablica 16. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Valpovo u 2015. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Valpovo	138
2.	Grad Belišće	118
3.	Općina Bizovac	49
4.	Općina Petrijevci	26
Ukupno		331

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Valpovo, stanje na dan 31. prosinca 2015. godine po evidenciji udruženja

U 2015. godini bilo je 19 obrta manje u odnosu na 2014. godinu. Problemi obrtnika koji se i dalje javljaju vezani su uz velika opterećenja poreza, doprinosa i rada na crno.

Udruženje obrtnika Valpovo ističe uključivanje svih čimbenika gospodarskog razvoja radi opće koristi svih članova udruženja, te cjelokupnog hrvatskog gospodarstva.

Udruženje obrtnika Valpovo pruža svojim obrtnicima pruža savjetodavnu pomoć te u uvjetima gospodarske krize sve više obrtnika koristi pravne usluge. Udruženje putem e-maila ili SMS-a pravovremeno obavještava obrtnike o promjenama zakonskih okvira, poticajnim mjerama te o organiziranim seminarima i edukacijama za obrtnike.

II. PROJEKTI RAZVOJA OBRRTNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Skupština Osječko-baranjske županije je 8. srpnja 2014. godine na 9. sjednici donijela Odluku o potporama za poticanje razvoja poduzetništva na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/14.). Ovom Odlukom uređuju se uvjeti, način, te postupak odobravanja potpora za poticanje razvoja poduzetništva na području Županije.

Temeljem navedene Odluke i objavljenih javnih poziva obrtima s područja naše Županije odobravane su potpore za: pokretanje, razvoj i unapređenje poslovanja, informiranje i obrazovne aktivnosti, savjetovanje poduzetnika, promotivne aktivnosti, te za razvoj, primjenu inovacija i novih proizvoda. Također Županija je i drugim projektima poticala razvoj obrtništva među kojima je najznačajniji sufinanciranje kamate za poduzetničke kredite obrtnika, kojim je omogućeno ishodenje financijskih sredstava po povoljnijim uvjetima.

Stručnim usavršavanjem obrtnika nastoji se pružiti obrtnicima odgovor na mnogobrojna pitanja vezana uz specifičnosti obrtništva, te znanja potrebna za unapređenje i razvoj obrtničke djelatnosti. Usavršavanje obično uključuje sadržaje kao što su financijsko ekonomsko poslovanje u

obrtu, osnove podučavanja naučnika u obrtničkim radionicama, informatička znanja i vještine i drugo, te posebna predavanja na temu "Provođenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom". U provedbi i organizaciji seminara uključena je Obrtnička komora, poduzetnički centri te Županija koja sufinancira aktivnosti informiranja i edukacije obrtnika.

U provedbi i organizaciji seminara uključena je Obrtnička komora te udruženja obrtnika na području Županije. Županija je sufinancirala aktivnosti usavršavanja obrtnika u 2015. godini s iznosom od 25.275,00 kuna. U suradnji s Obrtničkom komorom, Županija je sudjelovala na različitim tribinama i okruglim stolovima na kojima su obrtnicima prezentirani projekti poticanja poduzetništva, kako na lokalnom, tako i na nacionalnom nivou, te im je na taj način omogućena bolja informiranost, kao i mogućnost korištenja bespovratnih sredstava i potpora. Županija je sufinancirala aktivnosti organiziranja sajmova Obrtničkoj komori.

Kreditiranje poduzetnika - Županija zajedno s Ministarstvom poduzetništva i obrta te nekim jedinicama lokalne samouprave subvencionira kamate na poduzetničke kredite. Županija je ovakvim kreditnim linijama dala snažan poticaj gospodarstvu, pomažući na taj način napore malih i srednjih poduzeća k postizanju konkurentnosti na domaćem i stranim tržištima, ali i omogućila kreditiranje poduzetnika. Pokrenute su dvije kreditne linije: Mjera 1. "**Kreditom do konkurentnosti**" (Ministarstvo poduzetništvo i obrta subvencionira kamatu 2% i Županija 1%, kreditni potencijal 27.000.000,00 kuna) i "**Kreditiranje obrtnih sredstava**" (provodi se subvencioniranjem kamatne stope od 2 postotna poena od strane Osječko-baranjske županije i to do iskorištenja ukupnog kreditnog potencijala u iznosu od 20.000.000,00 kuna). Pojedine jedinice lokalne samouprave koje su se uključile u ove projekte dodatno sufinanciraju kamatnu stopu.

U cilju unaprjeđenja obrtništva, Županija svake godina izdvaja sredstva za projekte koje provodi Obrtnička komora te udruženja obrtnika. Tijekom 2015. godine Obrtničkoj komori, te udruženjima obrtnika Županija je isplatila ukupno 46.375,00 kuna kako slijedi:

- Udruženju obrtnika Našice za promotivne aktivnosti 2.400,00 kuna,
- Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za projekt "Budi obrtnik i uspješno ga vodi", 25.275,00 kuna,
- Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 18.700,00 kuna.

U razdoblju od 2005. do 2015. godine Županija je za slične projekte Obrtničkoj komori i udruženjima obrtnika isplatila financijska sredstva u ukupnom iznosu od 785.334,58 kuna.

Stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja

Analizirajući gospodarske i društvene prilike u Županiji, uočena je potreba za stipendiranjem određenih vrsta deficitarnih zanimanja za koja se obrazuju učenici u strukovnim školama i studenti na visokim učilištima.

Županija je u Proračunu za 2013. godinu osigurala sredstava za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Iznos sredstava za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2013/2014. školsku/akademsku godinu raspoređen je na način da se 15 stipendija dodijeli učenicima za zanimanja: zidar (tri stipendije), vrtlar, tokar, tesar, stolar, krojač i bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom (po dvije stipendije) i 20 stipendija dodijele studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: strojarstva, socijalnog rada, defektologije, doktor dentalne medicine, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine (po dvije stipendije) i doktor medicine (četiri stipendije).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2013./2014. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 47 prijava od toga 19 prijava za učenike i 28 prijava za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su s 15 učenika i 20 studenata. U tablici 17. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 17. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2013./2014.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Obrtnička škola Osijek	Krojač	2
2.	Obrtnička škola Osijek	Stolar	2
3.	Poljoprivredna i veterinarska škola Osijek	Vrtlar	4
4.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	Zidar	3
5.	Strojarska škola Osijek	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	4
Ukupno			15

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 18. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2013./2014.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	7
2.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	7
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	1
4.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	2
5.	Medicinski fakultet u Splitu	2
6.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	1
Ukupno		20

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Županija je u Proračunu za 2014. godinu osigurala sredstava za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Iznos sredstava za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2014./2015. školsku/akademsku godinu raspoređen je na način da se 8 stipendija dodijeli učenicima za zanimanja: stolar (sedam stipendija) i bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom (jedna stipendija) i 23 stipendije dodijele studentima za zanimanja doktor medicine (osam stipendija), doktor dentalne medicine (pet stipendija), magistar/specijalist struke u području računarstva (četiri stipendije), magistar/specijalist struke u području geodezije (jedna stipendija), magistar/specijalist struke u području defektologije (jedna stipendija), magistar/specijalist struke u području geografije (jedna stipendija), magistar/specijalist struke u području arhitekture (jedna stipendija), magistar/specijalist struke u području strojarstva (jedna stipendija) i doktor veterinarske medicine (jedna stipendija).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2013./2014. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 38 prijava od toga 10 prijava za učenike i 28 prijava za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su s 8 učenika i 23 studenta. U tablici 19. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 19. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2014./2015.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Obrtnička škola Osijek	Stolar	2
2.	Srednja škola Josipa Kozarca, Đurđenovac	Stolar	3
3.	Srednja strukovna škola A. Horvata, Đakovo	Stolar	2
4.	Strojarska tehnička škola Osijek	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	1
Ukupno			8

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 20. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2014./2015.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	5
2.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	1
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	1
4.	Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu	1
5.	Medicinski fakultet u Zagrebu	3
6.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	5
7.	Elektrotehnički fakultet u Osijeku	4
8.	Veterinarski fakultet u Zagrebu	1
9.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	1
10.	Strojarski fakultet u Slavskom Brodu	1
Ukupno		23

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2015./2016. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 68 prijava od toga 25 prijava za učenike i 43 prijave za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su s 13 učenika i 23 studenta. U tablici 21. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 21. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2015./2016.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Ugostiteljsko-turistička škola Osijek	kuhar	4
2.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	stolar	3
3.	Obrtnička škola Osijek	stolar	1
4.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	zidar	2
5.	Srednja škola Valpovo	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	2
6.	Strojarska tehnička škola Osijek	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	1
Ukupno			13

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 22. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2015./2016.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	4
2.	Medicinski fakultet u Osijeku	4
3.	Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu	3
4.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	2
5.	Medicinski fakultet u Rijeci	2
6.	Geodetski fakultet u Zagrebu	2
7.	Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru	2
8.	Medicinski fakultet u Novom Sadu	1
9.	Strojarski fakultet u Slavanskom Brodu	1
10.	Elektrotehnički fakultet u Osijeku	1
11.	Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu	1
Ukupno		23

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

III. PROJEKTI POTICANJA RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

"Poduzetnički impuls" temeljni je program poticanja malog gospodarstva te je operativni dokument u ostvarivanju Programa Vlade za razdoblje od 2011. do 2015. godine, kao i Strategije razvoja poduzetništva za razdoblje od 2013. do 2020. godine. U Programu Vlade Republike Hrvatske mjere poticanja konkurentnosti poduzetništva i obrta definirane su u tri glavna područja i to:

- Gospodarski oporavak i razvoj poduzetništva,
- Tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti i
- Regionalni razvoj i korištenje fondova EU.

Tijekom 2013. godine usvojena je Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Opći cilj Strategije razvoja poduzetništva povećanje je konkurentnosti malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj. Strategija je definirala pet prioriternih ciljeva:

- Opće unaprjeđenje poslovnih rezultata s naglaskom na inovacije i internacionalizaciju poslovanja,
- Olakšan pristup financiranju,
- Promocija poduzetništva,
- Poboljšanje poduzetničkih vještina,
- Unaprjeđenje poduzetničkog regulatornog okruženja putem uklanjanja administrativnih prepreka.

Program poticanja poduzetništva i obrta pod nazivom Poduzetnički impuls 2015., usvojen je 19. veljače 2015. godine, te je planirana vrijednost bila 4,37 milijardi kuna.

Poduzetnički impuls 2015. sadrži sljedeća programska područja koja se mogu podijeliti na:

- I. Programsko područje (1. Mikro i malo poduzetništvo i obrt, 2. Istraživanje i razvoj, 3. Poduzetničko okruženje),
- II. Programsko područje - operativni program konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. i
- III. Programsko područje - lakši pristup financiranju.

Spajanjem Hrvatske agencije za malo gospodarstvo i investicije i Poslovno inovacijske agencije u jednu instituciju postignuta je sinergija u učincima koji se očituju u jačanju konkurentnosti subjekata malog gospodarstva, pristupa financijskim sredstvima, a posebice institucionalnoj podršci inovativnim projektima svim fazama financiranja. Ojačan je kapacitet agencije što je posebno bitno u svjetlu ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju i raspoloživih sredstava za financijske instrumente i bespovratne potpore. Također, olakšan je pristup međunarodnim financijskim ustanovama.

Kako analize ukazuju na relativno visoku zaduženost malog gospodarstva, nelikvidnost i nepostojanje bankovnih proizvoda i oblika osiguranja kreditnih obveza prilagođenih strukturi malog gospodarstva s najvećim brojem mikro subjekata, mjere u 2015. godini usmjerene su na daljnji razvoj tržišta alternativnih izvora financiranja, kao što su financijski instrumenti (mikro kreditiranje, jamstva, posebni oblici financiranja inovativnih razvojnih projekata), ulaganja u glavnice poduzeća i izvore financiranja kroz rizična sredstva.

IV. PROBLEMATIKA OBRRTNIŠTVA S PRIJEDLOZIMA ZA NJIHOVO RJEŠAVANJE

Stabilan i povoljan zakonski okvir ukidanje nepotrebnih administrativnih barijera, razumijevanje specifičnosti obrtništva i neophodna podrška države, esencijalni su za opstanak hrvatskog obrtništva. Gospodarska i financijska kriza nije jedini uzrok zabrinjavajućim statistikama. Značajnim dijelom zaslužno je i nepovoljno i nepoticažno poslovno okruženje, nedostatak političke volje i snage za provođenje strukturnih reformi, neophodnih za pokretanje gospodarstva.

Kako bi poboljšali poslovnu klimu u Republici Hrvatskoj i kako bi država stvorila poticajno i konkurentno poduzetničko okruženje te uvjete za rast i razvoj obrtništva i ukupnog gospodarstva, nužno je:

1. Jačati pravni položaj obrtnika
2. Uvesti fleksibilno radno zakonodavstvo i zapošljavanje
3. Stvoriti stabilnu poreznu politiku i financiranje obrta
4. Uvesti financijsku disciplinu kroz bolju naplatu potraživanja
5. Voditi brigu o strukovnom obrazovanju kao što je temelj razvoja obrtništva
6. Jačati Hrvatsku obrtničku komoru kao zastupnicu interesa obrtnika

1. Jačanje pravnog položaja obrtnika

Državna vlast često puta diskriminira položaj obrtnika na tržištu u odnosu na pravne osobe, stoga je potrebno u potpunosti uvažavati ustavna načela jednakosti pred zakonom i načela prema kojim se svim poduzetnicima osigurava jednak pravni položaj na tržištu.

Obrtnik, za razliku od trgovačkog društva, odgovara svom svojom imovinom (izuzeće je samo nužni dio za stanovanje i radionica), te je u svom poslovanju izložen riziku osobnog i obiteljskog bankrota. Zbog navedenog razloga, a u cilju zaštite obrtnika bilo bi potrebno propisati odgovornost obrtnika imovinom nastalom obavljanjem obrta, odvojeno od privatne imovine, te se kao jedna od mogućnosti predlaže uvođenje registra imovine stečene prije otvaranja obrta, iako bi cjelovito rješenje bilo uvođenje posebnog OIB-a za imovinu obrta.

2. Fleksibilno radno zakonodavstvo i zapošljavanje

Zbog potreba poslodavaca i zaštite radnika, nužno je propisati brže i jednostavnije kratkotrajno zapošljavanje na povremenim poslovima sklapanjem posebnih ugovora. Ovakva regulativa bitno bi smanjila rad na crno, odnosno rad bez ugovora, što osigurava veću zaposlenost te uključuje punu zaštitu radnika s pravom na mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Obrtnicima koji obavljaju djelatnosti i poslove s posebnim uvjetima treba priznati pravo na staž s povećanim trajanjem koja imaju i njihovi radnici obavljajući istovrsne poslove.

Za brzu i jednostavniju prekvalifikaciju i smanjenje nezaposlenosti u većoj mjeri treba koristiti javne ovlasti Hrvatske obrtničke komore za provođenje majstorskih ispita te ispita o stručnoj osposobljenosti.

3. Stabilna porezna politika i financiranje obrta

Neloyalna konkurencija neregistriranih djelatnosti uništava obrtništvo. Neophodna je dosljedna i učinkovita provedba Zakona o zabrani i sprečavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti.

Prilikom donošenja zakonskih propisa treba osigurati razdoblje prilagodbe gospodarstvenika za nove uvjete poslovanja.

Instrumentima porezne politike moguće je utjecati na povoljnije uvjete za gospodarstvo i te instrumente treba koristiti posebno za početne godine poslovanja i kroz poticanje potrošnje usklađivanjem stopa PDV-a i povećanjem porezno dopustivih izdataka.

4. Financijska disciplina kroz bolju naplatu potraživanja

Poštivanje propisanih rokova plaćanja daje stabilnost poslovanja i preduvjet su daljnjeg ulaganja i razvoja poslovanja.

U uvjetima krize veliki broj gospodarskih subjekata ne podmiruje svoja dugovanja, što je dovelo do propadanja mnogih, ali obrtnici potraživanja prema takvim dužnicima ne mogu otpisati bez pokretanja dugotrajnog i skupog sudskog postupka. Potrebno je promijeniti zakonsku regulativu i omogućiti neoporezivi otpis stvarno nenaplativih potraživanja.

5. Strukovno obrazovanje - temelj razvoja

Oblikovanje i provedba strukovnog obrazovanja i osposobljavanja mora biti zajednička odgovornost države, gospodarskih asocijacija, nadležnih ministarstava, obrta i poduzeća te strukovnih škola. Uključivanjem i partnerstvom svih dionika kao i dodjelom ovlasti i odgovornosti istima, osigurava se bolji prijenos informacija o potrebama tržišta rada kao i bolja usklađenost gospodarskog i obrazovnog sustava.

To su preduvjeti kako za uređen, kvalitetan, fleksibilan i prohodan sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja tako i uspješan razvoj i stvaranje konkurentnosti obrtništva i gospodarstva u cjelini.

Naročito je važno naglasiti učenje na radnom mjestu, odnosno naukovanje koje omogućuje lakše usvajanje znanja i vještina u strukovnom obrazovanju, te rezultira boljom zapošljivošću mladih. Isto tako potrebno je inzistirati na provedbi pomoćničkog ispita kao alata vanjskog vrednovanja znanja i vještina kao dokaza kvalitete obrtničkog obrazovanja.

Strukovne kvalifikacije se u našem društvu doživljavaju manje vrijednima od ostalih kvalifikacija, a upravo o njima ovisi razvoj gospodarstva i budućnost društva. Stoga je bitno više raditi na senzibilizaciji javnosti o važnosti strukovnog i cjeloživotnog obrazovanja.

6. Hrvatska obrtnička komora - zastupnica interesa obrtnika

Hrvatska obrtnička komora želi partnerski odnos s nositeljima vlasti te očekuje uključivanje kod donošenja zakona vezanih uz strukovno obrazovanje i gospodarstvo. Sudjelovanje Hrvatske obrtničke komore u radnim grupama ministarstava kod izrade prijedloga propisa i drugih dokumenata te razrade poticajnih mjera je jedini način da Hrvatska obrtnička komora kvalitetno izvršava zadatke i ovlasti koje su joj Zakonom o obrtu povjerene u svrhu zastupanja interesa obrtnika i obrtništva u cjelini.

Cilj i svrha poduzetničkih potpornih institucija sukladna je zadacima Hrvatske obrtničke komore propisanim Zakonom o obrtu pa nema razloga da se Hrvatska obrtnička komora ne uvrsti u njih jer bi se time u velikoj mjeri ojačala mreža poduzetničkih potpornih institucija u Republici Hrvatskoj i pružila mogućnost daljnjeg jačanja komorskog sustava.

Po istom načelu i u skladu sa Zakonom o obrtu i Statutom Obrtnička komora osječko-baranjske županije zastupa interese obrtnika na području Županije, te je njeno aktivno sudjelovanje u radu određenih tijela Županije nužno. Partnerstvo i poslovna suradnja Županije i Komore pridonosi boljem razumijevanju problema obrtnika i pomaže županijskim tijelima iznalaženje mogućnosti i rješavanje problema obrtnika koje su u njihovoj nadležnosti.

ZAKLJUČAK

Obrt je nakon društva s ograničenom odgovornošću najčešći ustrojbeni oblik poslovanja u Republici Hrvatskoj. Na dan 31. prosinca 2015. godine u Republici Hrvatskoj poslovalo je 74.409 obrta, što je manje za 1.848 obrta ili 2,37 % u odnosu na 2014. godinu.

U Županiji na dan 31. prosinca 2015. godine bilo je registrirano 3.810 aktivnih obrta, što je u odnosu na prosinac 2014. godine manje za 124 obrta ili za 3,16 %.

Prema podacima Obrtnog registra Ministarstva poduzetništva i obrta na dan 31. prosinca 2015. godine po udruženjima najveći broj obrtnika imalo je Udruženje obrtnika Osijek s 1.614 aktivna obrta, a slijede ga Udruženje obrtnika Đakovo s 832 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Našice s 441 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Baranje s 394 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Valpovo s 331 aktivna obrta i Udruženje obrtnika Donji Miholjac s 198 aktivna obrta.

U obrtima je na dan 31. prosinca 2015. godine bilo zaposleno 8.719 osoba što je za 32 osobe manje nego u prosincu 2014. godine.

Kako bi poboljšali poslovnu klimu u Republici Hrvatskoj i kako bi država stvorila poticajno i konkurentno poduzetničko okruženje te uvjete za rast i razvoj obrtništva i ukupnog gospodarstva, nužno je:

1. Jačati pravni položaj obrtnika
2. Uvesti fleksibilno radno zakonodavstvo i zapošljavanje
3. Stvoriti stabilnu poreznu politiku i financiranje obrta
4. Uvesti financijsku disciplinu kroz bolju naplatu potraživanja
5. Voditi brigu o strukovnom obrazovanju kao što je temelj razvoja obrtništva
6. Jačati Hrvatsku obrtničku komoru kao zastupnicu interesa obrtnika.

Osnovna pretpostavka uspješnosti obrtnika široko je područje znanja koje obuhvaća poznavanje struke i tehnološkog procesa, poznavanje metoda organizacije i upravljanja poslovanjem, poznavanje pravnog okvira poslovanja i cjelokupnog poslovnog okruženja.

Sprječavanje financijske nediscipline i velikog kašnjenja u plaćanju, te propisivanje obveznih rokova plaćanja imalo bi pozitivan utjecaj na poslovanje obrta, te bi dovelo do značajnog razvoja obrtništva u cjelini.

Kako bi se dodatno potakao razvoj obrtništva, novoosnovani obrti trebali bi imati olakšice kod oporezivanja dohotka za početne godine rada. Kod promjene poreznih stopa treba voditi računa o poreznim razredima, te omogućiti fleksibilnost postupanju u slučaju teškoća i eventualnih dugovanja. Također, kako bi se olakšalo poslovanje novoosnovanim obrtima, bilo bi potrebno osigurati mentorstvo stručnjaka iz različitih područja koji bi na terenu rješavali pojedine probleme u poslovanju obrtnika.

Izradom nacionalnog obrazovnog kurikulumu nužno je utjecati na cjelokupni sustav obrazovanja. Potrebno je redefinirati mrežu škola i obrazovnih programa. Upisna politika treba što više uključiti poduzetnike, te određenim mjerama poboljšati opremljenost licenciranih radionica koje su preduvjet za izvođenje praktična nastave.

Nužno je motivirati obrtnike i poduzetnike za primanje učenika na naukovanje uvođenjem poreznih olakšica. Potrebno je uvesti vertikalnu prohodnost u obrazovanju za obrtnička zanimanja, kako bi učenicima omogućili nastavak obrazovanja i stručnog usavršavanja.